

Sygn. akt IV U 1879/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Andrzej Łotowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alina Dziarkowska

po rozpoznaniu w dniu 2 lutego 2017 r. w Olsztynie

sprawy (...) Spółki z o.o. z siedzibą w L.

przy udziale zainteresowanej M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy zlecenia

na skutek odwołania (...) Spółki z o.o. z siedzibą w L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 10 października 2016 r. nr (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od odwołującego się (...) Sp. z o.o. z siedzibą w L. dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 3.600 zł (słownie: trzy tysiące sześćset zł) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**

/-/ del. SSR A. Łotowski

Sygn.. akt IV U 1879/16

UZASADNIENIE

Odwołujący się (...) sp. z o. o., (...),(...)-(...) L. złożyła w dniu 16 listopada 2016 r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 10 października 2016 r., nr (...).

Odwołujący się zaskarżył w całości oznaczoną wyżej decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., na mocy której ustalono, iż M. M. podlegała w okresach wskazanych w tej decyzji ubezpieczeniom emerytalnemu, wypadkowemu i rentowemu, jako osoba wykonująca pracę na umowy zlecenia oraz ustalono podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Skarżący decyzji tej zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę jej wydania, polegających na niezasadnym uznaniu, iż M. M. świadczyła w okresach w zaskarżonej decyzji pracę na podstawie umowy zlecenia, podczas gdy w rzeczywistości praca ta była świadczona na podstawie umowy o dzieło, co nie dawało podstaw do przyjęcia, iż podlegała ona ubezpieczeniom emerytalnemu, wypadkowemu oraz rentowemu, wymiaru składek na te ubezpieczenia oraz ubezpieczenie zdrowotne.

Mając powyższe na uwadze odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyjęcie, że zainteresowana nie świadczyła pracy na rzecz (...) sp. z o. o. w okresach opisanych w ww. decyzji pracy na podstawie umowy zlecenia, lecz umowy o dzieło i nie podlegała z tego tytułu ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu

W uzasadnieniu odwołania skarżący podał, że ww. decyzją (...) Oddział w O. stwierdził, iż M. M. podlegała ubezpieczeniom emerytalnemu, wypadkowemu i rentowemu, jako osoba wykonując pracę na podstawie umowy zlecenia oraz ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne. Podstawą takiego rozstrzygnięcia było przyjęcie, że M. M. świadczyła na rzecz powoda pracę na podstawie umowy zlecenia. Z takim ustaleniem nie sposób się jednak zgodzić, albowiem praca świadczona przez zainteresowaną wykonywana była na podstawie umowy o dzieło, a nie umowy zlecenia. Z M. M. zawarto bowiem umowy, których przedmiotem było odśnieżenie dróg i gospodarstwa, sprzątnięcie magazynu, wykoszenie i wyczyszczenie rowów, wymalowanie i konserwacja budynków oraz wykonanie ogrodzenia. Za każdym razem w umowie konkretnie wskazywano jaką pracę ma zostać wykonana i za każdym razem praca ta była odbierana przez upoważnionego pracownika powoda. Nie są to zatem umowy starannego działania, jak przyjął to organ rentowy, ale umowy określonego skutku. Zainteresowana nie otrzymywała bowiem wynagrodzenia za dokonywanie poszczególnych czynności, ale za otrzymanie efektu w postaci wyremontowanego budynku czy też pomalowanych sprzętów. W przypadku umowy zlecenia rezultat ten nie musiałby być osiągnięty aby zainteresowana otrzymała wynagrodzenie za swoją pracę, gdyż wynagrodzenie należałoby się już za samo działanie, niezależnie czy przyniosło ono wymagany skutek. Jednakże w niniejszej sprawie wynagrodzenie zostało wypłacone dopiero po odbiorze prawidłowo wykonanej pracy. Wynagrodzenie było zatem płatne za osiągnięcie efektu, nie zaś za same wykonywanie czynności. Ponadto nie było ustalonego czasu pracy, co również świadczy o tym, iż istotne było osiągnięcie konkretnego skutku, a nie samo wykonywanie powtarzających się czynności. Konsekwencją prawidłowego określenia rodzaju umowy zawartej przez powoda z zainteresowaną, jako umowy o dzieło, powinno być przyjęcie, że M. M. nie podlegała z jej tytułu ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu.

W odpowiedzi na ww. odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania od decyzji ZUS O/O. z 10 października 2016 r., nr (...) oraz zasądzenie od (...) Sp. z o.o. w L. na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi organ rentowy podał, że zaskarżone rozstrzygnięcie zapadło w wyniku ustaleń kontroli przeprowadzonych u płatnika składek w okresie od 13 kwietnia do 9 maja 2016r. ZUS badał prawidłowość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, za okres od stycznia 2013r. do 29 lutego 2016r. W toku czynności ustalono, że zainteresowana w okresie wskazanym w sentencji decyzji nie posiadała innego tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym i jest uprawniona do emerytury; a u płatnika (...) sp. z o.o. w oparciu umowę nazwaną umową o dzieło, wykonywał prace określone jako: odśnieżenie dróg i gospodarstwa, sprzątnięcie magazynu, wykoszenie i wyczyszczenie rowów, wymalowanie i konserwacja budynków oraz wykonanie ogrodzenia (umowy, akta kontroli, tom. I, k. 319-402). Charakter zawartej umowy wskazuje, że jest to umowa zlecenia, gdyż nie przewiduje wykonania dzieła z góry oznaczonego, w sposób jednoznaczny i wymierny, nie założono też konkretnego rezultatu wykonania umowy. Czynności, do których zobowiązana była zainteresowana w ramach umowy o dzieło posiadają wyraźne cechy umowy o świadczenie usług (do których stosuje się przepisy o umowie zlecenia). Według art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby wykonujące pracę na podstawie umowy

agencyjnej, umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, co do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Umowa zlecenia (art. 734 - 751 K.c.) jest umową starannego działania. Zleceniobiorca nie zobowiązuje się do uzyskania konkretnego efektu swojej działalności, lecz do dołożenia wszelkich starań przy wykonywaniu powierzonych mu czynności. Określony rezultat może być wprawdzie zamierzony i być przedmiotem starań przyjmującego zlecenie, lecz nie daje się z góry przewidzieć jako pewny, a często nie sposób określić, w jakim stopniu zostanie on osiągnięty. Umowa o dzieło (art. 627 - 646 K.c.) stanowi umowę rezultatu, gdzie wysiłek i starania przyjmującego zamówienie muszą być ucieleśnione - uwieńczone sprawdzalnym rezultatem, materialnym lub niematerialnym (tak w: W. Czachórski, Zobowiązania, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994). W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia ze starannym działaniem zleceniobiorcy tj. wykonywaniem powtarzalnych czynności bezpośrednio związanych z pracami remontowymi. Zainteresowana zobowiązała się do wykonywania pewnych czynności faktycznych, właściwych umowie o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. W konsekwencji należy zainteresowaną objąć ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym oraz wypadkowym oraz obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Nadmienić, że odwołujący nie kwestionuje ustaleń faktycznych poczynionych przez kontrolera ZUS, w szczególności zadań wykonywanych przez zainteresowaną, okresu wykonywania pracy, jak i wypłaconego wynagrodzenia.

Zainteresowana M. M. pozostawiła ww. odwołanie do uznania Sądu.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w L. zawarła z M. M. umowy o dzieło dnia 01.12.2012r. na okres od 01 grudnia 2012r. do 31 grudnia 2012r., której przedmiotem było „odsnieżenie dróg w gospodarstwie”, 02.01.2013r. na okres od 02 stycznia 2013r. do 31 stycznia 2013r., której przedmiotem było „odsnieżenie gospodarstwa (...)”, 01.02.2013r. na okres od 01 lutego 2013r. do 28 lutego 2013r., której przedmiotem było „sprzątnięcie magazynu (...)”, 01.03.2013r. na okres od 01 marca 2013r. do 29 marca 2013r., której przedmiotem było „odsnieżenie gospodarstw”, 02.04.2013r. na okres od 02 kwietnia 2013r. do 30 kwietnia 2013r., której przedmiotem było „wyczyszczenie ręczne rowu 1500 metrów (głębokość 20, szerokość 80)”, 02.05.2013r. na okres od 02 maja 2013r. do 31 maja 2013r., której przedmiotem było „wyczyszczenie ręczne rowu 1500 metrów (głębokość 20, szerokość 80)”, 01.06.2013r. na okres od 01 czerwca 2013r. do 30 czerwca 2013r., której przedmiotem było „wykoszenie rowów melioracyjnych 2200m. Czyszczenie rowu melioracyjnego dł.800m (szer. rowu 70cm., głębokość 20cm)”, 01.07.2013r. na okres od 01 lipca 2013r. do 31 lipca 2013r., której przedmiotem było „wykoszenie trawy i wycięcie zakrzaczenia wokół pól o długości 1800 metrów, szerokość pasa 2,3 metra”, 01.08.2013r. na okres od 01 sierpnia 2013r. do 31 sierpnia 2013r., której przedmiotem było „wykoszenie rowu o dł. 1700 m. Wyczyszczenie rowu o dł. 900 metrów, szer. 60cm.)”, 03.02.2014r. na okres od 03 lutego 2014r. do 28 lutego 2014r., której przedmiotem było „wymalowanie i wysprzątanie cieletnika”, 02.05.2014r. na okres od 02 maja 2014r. do 31 maja 2014r., której przedmiotem było „wysprzątanie i konserwacja cieletnika”, 01.06.2014r. na okres od 01 czerwca 2014r. do 30 czerwca 2014r., której przedmiotem było „wysprzątanie cieletnika”, 01.07.2014r. na okres od 01 lipca 2014r. do 31 lipca 2014r., której przedmiotem było „wymalowanie cieletnika”, 01.07.2014r. na okres od 01 października 2014r. do 31 października 2014r., której przedmiotem było „wyczyszczenie silosów na zboże”, 02.02.2015r. na okres od 02 lutego 2015r. do 27 lutego 2015r., której przedmiotem było „wymalowanie cieletnika i pomieszczenia socjalnego w J.”, 05.05.2015r. na okres od 04 maja 2015r. do 29 maja 2015r., której przedmiotem o „wykonanie ogrodzenia pastwisk dla koni i krów o długości 450 m”, 01.06.2015r. na okres od 01 czerwca 2015r. do 30 czerwca 2015r., której przedmiotem było „wykonanie ogrodzenia pastwisk dla koni i krów o długości 600 m”, 01.07.2015r. na okres od 01 lipca 2015r. do 31 lipca 2015r., której przedmiotem było „wykoszenie rowów melioracyjnych o długości 800 metrów”, 01.08.2015r. na okres od 01 sierpnia 2015r. do 31 sierpnia 2015r., której przedmiotem było „wymalowanie cieletnika wapnem i wymycie okien w cieletniku - 40 szt.”, 01.12.2015r. na okres od 01 grudnia 2015r. do 31 grudnia 2015r., której przedmiotem było „wymalowanie cieletnika”, 04.01.2016r. na okres od 04 stycznia 2016r. do 31 stycznia 2016r., której przedmiotem było „wyfugowanie posadzek”.

M. M. w okresie wykonywania ww. umów tj. od 01 grudnia 2012r. do 31 grudnia 2012r., od 02 stycznia 2013r. do 29 marca 2013r., od 02 kwietnia 2013r. do 30 kwietnia 2013r., od 02 maja 2013r. do 31 sierpnia 2013r., od 03 lutego 2014r. do 28 lutego 2014r. od 02 maja 2014r. do 31 lipca 2014r., od 01 października 2014r. do 31 października 2014r.,

od 02 lutego 2015r. do 27 lutego 2015r., od 04 maja 2015r. do 29 maja 2015r., od 01 czerwca 2015r. do 31 sierpnia 2015r., od 01 grudnia 2015r. do 31 grudnia 2015r., od 04 stycznia 2016r. do 31 stycznia 2016r., nie posiadała innego tytułu do ubezpieczeń społecznych (k. 319-402 akt kontroli).

M. M. z tytułu wykonania omawianych umów otrzymała od (...) sp. z o.o. wynagrodzenie w wysokości: w styczniu 2013r. - 3.939,25 zł, w lutym 2013r. - 1.906,00 zł, w marcu 2013r. - 1.725,00 zł, w kwietniu 2013r. - 1.276,00 zł, w maju 2013r. - 2.700,00 zł, w czerwcu 2013r. - 1.875,05 zł, w lipcu 2013r. - 3.143,97 zł, w sierpniu 2013r. - 2.555,00 zł, w wrześniu 2013r. - 3.080,90 zł, w marcu 2014r. - 1.450,00 zł, w czerwcu 2014r. - 320,00 zł, w lipcu 2014r. - 315,00 zł, w sierpniu 2014r. - 580,00 zł, w listopadzie 2014r. - 885,00 zł, w marcu 2015r. - 1.019,00 zł, w czerwcu 2015r. - 907,00 zł, w lipcu 2015r. - 2.160,00 zł, w sierpniu 2015r. - 2.232,00 zł, w wrześniu 2015r. - 2.232,00 zł, w styczniu 2016r. - 1.664,00 zł, w lutym 2016r. - 896,00 zł.

Decyzją Nr (...), z dnia 10 października 2016 r., wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3, art.91 ust.5 w związku z art. 6 ust.1 pkt 4, art.12 ust.1, art.13 pkt 2, art.32, art.36 ust.1, 2, 4 i 11, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, że M. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie : od 01 grudnia 2012r. do 31 grudnia 2012r., od 02 stycznia 2013r. do 29 marca 2013r., od 02 kwietnia 2013r. do 30 kwietnia 2013r., od 02 maja 2013r. do 31 sierpnia 2013r., od 03 lutego 2014r. do 28 lutego 2014r., od 02 maja 2014r. do 31 lipca 2014r., od 01 października 2014r. do 31 października 2014r., od 02 lutego 2015r. do 27 lutego 2015r., od 04 maja 2015r. do 29 maja 2015r., od 01 czerwca 2015r. do 31 sierpnia 2015r., od 01 grudnia 2015r. do 31 grudnia 2015r., od 04 stycznia 2016r. do 31 stycznia 2016r., jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) sp. z o.o.

Jednocześnie na podstawie art. 18 ust.3, art. 20 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 79 ust.1, art.81 ust.1, 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 591, z 2016r. poz. 65, 652 i 960) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. ustalił M. M. podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

W uzasadnieniu ww. decyzji organ rentowy podał, że zgodnie z art. 91 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych protokół kontroli stanowi podstawę wydania decyzji w zakresie i trybie określonym w art. 83. Stosownie do art.83 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 powołanej ustawy Zakład wydaje decyzję w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności zgłaszania do ubezpieczeń, przebiegu ubezpieczeń, ustalania wymiaru składek i ich poboru. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w okresie od 13.04.2016r. do 09.05.2016r. przeprowadził kontrolę płatnika składek (...) Spółka z o.o., (...), (...)-(...) S.. Kontrolą objęto okres od 01.01.2013r. do 29.02.2016r. Przedmiotem umów było wykonywanie przez przyjmującego zlecenie określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Umowy powyższe posiadają wyraźne cechy umowy o świadczenie usług czyli umowy starannego działania i noszą znamiona umowy zlecenia. Z tytułu wykonywanej pracy na podstawie umów nazwanych umowami o dzieło, a uznanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych za umowy zlecenia, płatnik składek nie dokonał zgłoszenia do ubezpieczenia emerytalnego, rentowych i wypadkowego. Na podstawie danych zawartych w Kompleksowym Systemie Informatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że Pani M. M. w okresie wykonywania umowy zlecenia tj. od 01 grudnia 2012r. do 31 grudnia 2012r., od 02 stycznia 2013r. do 29 marca 2013r., od 02 kwietnia 2013r. do 30 kwietnia 2013r., od 02 maja 2013r. do 31 sierpnia 2013r., od 03 lutego 2014r. do 28 lutego 2014r., od 02 maja 2014r. do 31 lipca 2014r., od 01 października 2014r. do 31 października 2014r., od 02 lutego 2015r. do 27 lutego 2015r., od 04 maja 2015r. do 29 maja 2015r., od 01 czerwca 2015r. do 31 sierpnia 2015r., od 01 grudnia 2015r. do 31 grudnia 2015r., od 04 stycznia 2016r. do 31 stycznia 2016r., nie posiadała innego tytułu do ubezpieczeń społecznych. Okres objęcia ubezpieczeniem przyjęto od dnia zawarcia umowy do dnia wystawienia rachunku do umowy. Płatnik składek od osiągniętego przychodu przez Panią M. M. nie naliczył składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne, wobec tego inspektor kontroli dokonał przypisu składek.

Pan K. H. w obecności Pana A. P., Dyrektor ds. produkcji, do protokołu zeznał, że „ Umowy były wykonywane od daty zawarcia umowy do daty wystawienia rachunku. Czas pracy nie był ustalany. Wynagrodzenia za wykonanie umów o

dzieło były ustalane przed podpisaniem umowy. Stawki były porównywalne do stawek pracowników i była to stawka godzinowa pracownika etatowego pomniejszona o około 20%. Wypłata następowała zazwyczaj w następnym miesiącu (...) osoby, które pracują na umowę o dzieło, to większość była pracownikami S., przed przystąpieniem do pracy są instruowane o zagrożeniach istniejących na danym stanowisku oraz o podstawowych zasadach BHP i PPOŻ. (...) praca pani M. M. polegała głównie na wykonywaniu prac porządkowych. W zależności w jakim dziale p. M. M. pracowała to pracę nadzorowali zootechnik, ja osobiście, czasami p. A. P.."

W zastrzeżeniach z dnia 23.05.2016r. Prezes Zarządu Spółki Pan Z. K., w imieniu płatnika składek stwierdza, że "zawarte umowy są umowami o dzieło. Wszystkie zawarte umowy cywilnoprawne miały określony rezultat." W dniu 07.06.2016r. została sporządzona informacja o nierozpatrzeniu zastrzeżeń z przyczyn formalnych, ponieważ płatnik składek nie przedstawił nowych faktów mających wpływ na ustalenia kontroli. Informacja została doręczona w dniu 09.06.2016r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. uznał, że zawarte umowy o dzieło noszą znamiona umowy zlecenia i od osiągniętego przychodu należy naliczyć składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i wypadkowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne. Zdaniem Zakładu niewłaściwe było zakwalifikowanie umów nazwanych umowami o dzieło, gdyż o rodzaju umowy decyduje jej treść, a nie wyłącznie nazwa. W umowach określono jedynie zobowiązanie strony przyjmującej zamówienie do dokonania czynności realizowanej w ramach umów. Została wskazana tylko data zawarcia umowy, a wypłata wynagrodzenia zgodnie z pkt 3 umowy nastąpi "po stwierdzeniu przez Zleceniodawcę terminowego i prawidłowego wykonania zleconej pracy". Czynności były realizowane w ramach starannego działania, czyli umowy zlecenia, a nie umowy o dzieło, nie prowadziły też do powstania zindywidualizowanego rezultatu. Osiągnięty rezultat pracy nie wymagał wyjątkowych predyspozycji i umiejętności od wykonawcy. Szereg powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do wymiernego efektu, nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło. Przedmiotem umowy o dzieło nie może być osiąganie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów. Tego rodzaju czynności charakterystyczne są dla umowy o świadczenie usług, którą definiuje obowiązek starannego działania - cyklicznego wykonywania umówionych czynności.

Biorąc pod uwagę przedmiot umów, jej charakter, wykonywanie rzeczywistych czynności stwierdzić należy, że faktycznie mamy do czynienia z umową zlecenia.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej „zleceniobiorcami”, oraz osobami z nimi współpracującymi.

Zgodnie z art.12 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

W myśl art.18 ust.3 oraz art. 20 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe osób wykonujących umowę zlecenia stanowi przychód osiągnięty z tytułu zawartej umowy zlecenia jeżeli w umowie zlecenia określono odpłatność za jej wykonanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnej.

Zgodnie z art.36 ust.1, 2, 4 i 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia należy do płatnika składek. Zgłoszeń dokonuje się w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia. Każda osoba, w stosunku, do której

wygaś tytuł do ubezpieczeń społecznych podlega wyrejestrowaniu z tych ubezpieczeń. Zgłoszenie wyrejestrowania płatnik składek jest zobowiązany złożyć w terminie 7 dni od daty zaistnienia tego faktu. Stosownie do art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do składek na ubezpieczenie zdrowotne (...) w zakresie m.in. ich poboru stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne. Zgodnie z art. 81 ust. 1 i 6 i art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne wynosi - 9% podstawy wymiaru składki. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonego nie będących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

Odwołanie płatnika składek jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Polskie prawo dopuszcza umowy o świadczenie pracy zarówno na podstawie prawa cywilnego (umowa zlecenia, umowy o świadczenie usług podobne do zlecenia, umowa o dzieło, umowa agencyjna, umowy nienazwane - np. franchisingu), jak i stosunku pracy.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 13.04.2000r (I PKN 594/99, OSNP 2001/21/637) o wyborze rodzaju podstawy prawnej zatrudnienia decydują zainteresowane strony. Zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Umowy ww. zawierają elementy wspólne, ale i elementy typowe dla każdej z nich, które pozwalają rozróżnić charakter umowy i przez to uniknąć zacierania granic między każdą z nich tak, aby skutkami czynności prawnej nie można było manipulować stosownie do potrzeb sytuacji.

W ocenie Sądu Okręgowego stan faktyczny niniejszej sprawy był w zasadzie bezsporny pomiędzy stronami postępowania, a wyjaśnienia wymagała jedynie kwestia prawna dotycząca cywilnoprawnego charakteru zawieranych przez ubezpieczonych i płatnika składek umów. Decydującym bowiem w przedmiotowej sprawie było ustalenie czy zawierane przez (...) sp. z o.o. z zainteresowaną umowy o dzieło miały rzeczywiście taki charakter. Dokonanie powyższego ustalenia miało przecież wpływ na obowiązek podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu.

Przepisy dotyczące umowy o dzieło regulują ją dość szczegółowo (art. 627-646 k.c.), natomiast umowa o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.), pozostawiona jest stronom. Ta różnica wynika z innych obowiązków w tych umowach, gdyż czym innym jest wykonanie oznaczonego dzieła i czym innym świadczenie usług.

Zgodnie z treścią art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem świadczenia przyjmującego zamówienie jest wykonanie dzieła, które może polegać na jego stworzeniu lub przetworzeniu do takiej postaci, w jakiej poprzednio nie istniało. Powyższe wskazuje, że wykonanie oznaczonego dzieła stanowi najczęściej jakiś proces pracy lub twórczości o możliwym do określenia momencie początkowym i końcowym, a celem tego procesu jest doprowadzenie do rezultatu określonego przez strony w momencie zawierania umowy. Jest to zatem umowa o „rezultat usługi”. Rezultat ten jest z góry określony i konieczny do osiągnięcia. Natomiast odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest więc odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności.

Natomiast przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie (art. 734 § 1 k.c.) lub czynności faktycznej. Elementem wyróżniającym umowy zlecenia jest nie wynik, lecz starania w celu jego osiągnięcia. Jest to zatem umowa o podjęcie starannego działania i dokonywanie należytych zabiegów ze strony podejmującego się usługi. Do obowiązków przyjmującego zlecenie należy wykonanie usługi tj. dokonanie określonej w umowie czynności prawnej. Sposób wykonania pozostawiony jest w zasadzie

uznaniu zleceniobiorcy z uwzględnieniem udzielonych wskazań czy instrukcji zleceniodawcy. Zleceniobiorca powinien wykonać usługę osobiście. Przyjmujący zlecenie zobowiązuje się tylko do dołożenia należytej staranności, a nie do rezultatu. W przypadku dołożenia należytej staranności za brak rezultatu oczekiwanego przez zleceniodawcę zleceniobiorca nie odpowiada. Zleceniodawca ma obowiązek zwrotu poczynionych przez zleceniobiorcę wydatków w celu wykonania zlecenia (art. 742 k.c.), a w razie odpłatności zlecenia również uiścić wynagrodzenie po wykonaniu zlecenia (art. 744 k.c.). Przedmiotem zlecenia jest dokonanie określonej czynności prawnej, która może zostać wskazana w sposób zindywidualizowany (określenie rodzaju, przedmiotu, stron, postanowień przedmiotowo istotnych) lub przez wskazanie tylko rodzaju takiej czynności. Przedmiotem umowy może być więcej niż jedna czynność prawna, a nawet nieokreślona ich liczba, a także stałe dokonywanie powtarzalnych czynności prawnych danego rodzaju lub rodzajów.

W ocenie Sądu Okręgowego stan faktyczny niniejszej sprawy nie pozwala na przyjęcie, że wykonywane przez zainteresowaną prace były realizowane w ramach umów o dzieło. Z charakteru czynności wykonywanych przez ubezpieczoną w realiach niniejszej sprawy wynika, że były one w istocie realizowane w ramach umów starannego działania, które są charakterystyczne dla umowy zlecenia (umowy o świadczenie usług).

Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 26 stycznia 2006 r., III AUa 1700/05 stwierdził, że jednym z kryteriów pozwalających na odróżnienie umowy o dzieło od umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania umówionego rezultatu (dzieła) sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (podobnie SN w wyroku z 3 listopada 2000 r., IV CKN 152/00 oraz Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z 30 września 2010 r., I ACa 572/10). Należy jednak pamiętać, że – na zasadach wynikających z kodeksu cywilnego (art. 471 k.c.) – wykonujący usługę również odpowiada za należyte wykonanie zobowiązania. Sam więc fakt, że zleceniodawca przeprowadza kontrolę jakości wykonania usługi (innymi słowy, bada zachowanie przez usługodawcę należytej staranności) nie stanowi o tym, że czynność taka stanowi sprawdzian umówionego rezultatu na istnienie wad fizycznych i przemawia za zakwalifikowaniem umowy jako umowy o dzieło. W orzecznictwie podkreśla się przy tym, że umowę której przedmiotem są usługi w szerokim tego słowa znaczeniu nie można uznać za umowę o dzieło, lecz umowę o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 lipca 2008 r., I PK 315/07). W wyroku z 19 marca 2008 roku (sygn. akt I ACa 83/08) Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyjaśnił natomiast, że wykonywanie powtarzalnych czynności czy usług w pewnym przedziale czasowym, nie może zostać zakwalifikowane jako umowa o dzieło z uwagi na ciągłość czynności.

Należy podnieść, że jakkolwiek w polskim prawie obowiązuje zasada swobody zawierania umów, to jednak w postępowaniu przed sądem dopuszczalne jest badanie rzeczywistego charakteru prawnego łączącej strony umowy. W szczególności sąd ma obowiązek badać, czy dane postanowienia zawarte w umowie, czy też okoliczności związane z jej wykonywaniem nie wskazują, że strony zawierając danego rodzaju umowę nie wykroczyły poza granice swobody kontraktowej wyznaczonej zgodnie z art. 353¹ k.c., m.in. przez kryteria właściwości – natury stosunku prawnego wynikającego z zawartej umowy. W cenie Sądu dla potrzeb niniejszych ustaleń bez znaczenia pozostawało to, jak strony nazwały zawarte umowy. Oceniając charakter umów, należy bowiem wziąć pod uwagę nie tylko postanowienia przyjęte przez strony (mogące celowo stwarzać pozory zawarcia innej umowy), lecz także faktyczne warunki ich wykonywania. Nazwa umowy nie może automatycznie przesądzać o jej charakterze. Należy również podnieść, że w tym celu zasadnym było zbadanie zarówno postanowień umownych, jak i praktycznych aspektów wykonywania zawartych umów.

Przedmiot ww. umów nazwanych przez strony „umowami o dzieło” nie został ustalony w sposób obiektywnie weryfikowalny. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że w spornych umowach strony, pomimo nazwania ich umowami „o dzieło”, ujęły ich przedmiot zbyt ogólnie, nienależycie zindywidualizowały i jedynie czynnościowo określiły czynność powierzoną zainteresowanej. W sprawie brak jest w ogóle mowy o szczegółowych parametrach wykonanej pracy, wykraczającym poza zwyczajowe przyjęcie powierzonej pracy. Nadto każda z umów zawartych z zainteresowaną ma przedmiot umowy opisany w dokładnie taki sam sposób. Natomiast w przypadku umowy o dzieło niezbędne jest, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły do konkretnego, w przyszłości indywidualnie oznaczonego rezultatu. Cechą konstytutywną dzieła jest samoistność rezultatu, która wyraża się przez

niezależność powstałego rezultatu od dalszego działania twórcy oraz od osoby twórcy. Z chwilą ukończenia dzieła staje się ono niezależną od twórcy, autonomiczną wartością w obrocie (zob. W. Czachórski, *Zobowiązania*, 2007, s. 463; A. Brzozowski, *Odpowiedzialność przyjmującego zamówienie za wady dzieła*, Warszawa 1986, s. 15). Nadto, dzieło powinno być oznaczone jako wykonane na zamówienie, a zatem odpowiadające osobistym potrzebom, upodobaniom czy wymaganiom zamawiającego. Przedmiotem umowy o dzieło są rezultaty materialne i niematerialne (zob. S. Buczkowski (w:) *System prawa cywilnego*, t. III, cz. 2, s. 418; K. Zagrobelny (w:) E. Gniewek, *Komentarz*, 2006, s. 1039; K. Kołakowski (w:) G. Bieniek, *Komentarz*, t. II, 2006, s. 170; A. Zimny, *Umowa o dzieło*, Łódź 1996, s. 9, 15). W wyroku z 18 kwietnia 2012 roku Sąd Najwyższy przyjął, że rezultat, o którym mowa wyżej musi być z góry określony, mieć samoistny byt oraz być obiektywnie osiągalny i pewny (sygn. akt II UK 187/11). Podobnie wypowiedział się w wyroku z dnia 07 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie III AUa 1136/12, zapadłym w podobnym stanie faktycznym.

Przedmiotem zlecenia jest dokonanie określonej czynności prawnej lub faktycznej (usługi). Czynność taka może zostać wskazana w sposób zindywidualizowany, przez określenie jej rodzaju, przedmiotu, innych postanowień, zwłaszcza przedmiotowo istotnych, a także ewentualnie drugiej strony bądź adresata, albo też tylko przez wskazanie rodzaju takiej czynności (por. J. Szczerski (w:) *Komentarz*, t. II, 1972, s. 1540). Istotą umowy o dzieło jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Umowa o świadczenie usług jest zaś umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu, lecz oczywiście mogą. Podobnie wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 22 stycznia 2013 r. (III AUA 888/12).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należało przyjąć, że organ rentowy prawidłowo przyjął, że zainteresowana realizowała na rzecz odwołującego się wyłącznie umowy o świadczenie usług, pomimo nazwania ich umowami o dzieło. W tym miejscu należy podkreślić, że jak już wyżej wspomniano, nazwa umowy z wyeksponowaniem terminologii służącej podkreśleniu, że umowa ma charakter umowy o dzieło nie jest elementem decydującym samodzielnie o rodzaju zobowiązania w oderwaniu od oceny rzeczywistego przedmiotu tej umowy oraz okoliczności jego wykonania.

Czynności wykonywane przez zainteresowaną w ramach zawartych umów, takie jak sprzątnięcie są typowym przykładem umowy zlecenia. Zlecający bowiem usługę oczekuje, że w ramach jej świadczenia usługobiorca doprowadzi do tego, że powierzony teren będzie utrzymywany w należyтым porządku. Podobnie osoba zlecająca usługę naprawy obuwia, tudzież odzieży oczekuje, że rezultatem pracy szewca czy krawca będzie usunięcie usterki. Znaczeniowo nie będzie jednak w tym ostatnim przypadku problemu we właściwym rozróżnieniu umowy o dzieło (o wykonanie obuwia tudzież uszycie garnituru) od umowy zlecenia (o naprawę obuwia tudzież odzieży). Istotne dla rozróżnienia obu umów nie jest bowiem to, czy oczekiwany jest rezultat, lecz to, czy oczekiwanym rezultatem jest prawidłowo zrealizowana usługa a więc prawidłowo wykonana praca czy też wytwór tej pracy. W podobnym tonie wypowiedział się w wyroku z dnia 27 lutego 2013 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie III AUa 143/12 i ten pogląd prawny Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie podziela..

Inne czynności wykonywane przez zainteresowaną w ramach zawartych umów, takie jak fugowanie, kopanie, czyszczenie rowów i usuwanie zakrzaczeń, koszenie, odśnieżanie oraz malowanie cieletnika są także typowym przykładem umowy zlecenia. Umowy mające ww. czynności za przedmiot, a łączące strony nie były umowami o dzieło, bowiem w ich treści nie zostało określone o jakie dzieła chodzi. Nie zostały one zindywidualizowane i wyodrębnione postaci materialnej. Nie było wiadomo na czym miałyby polegać odpowiedzialność za ich wady. Przedmiotem umów było świadczenie określonych czynności (czyszczenie, malowanie, odśnieżanie, kopanie, koszenie i sprzątnięcie), a nie osiągnięcie jakiegoś rezultatu. Pomimo tego, że każda praca ma doprowadzić do zamierzonego efektu, to w umowie o dzieło (nie dotyczącej wytworów intelektualnych) rezultat musi zostać wyodrębniony w przestrzeni fizycznej i uzyskać samodzielny byt. Powinno to być „dzieło” w rozumieniu art. 627 k.c. Zakres tego słowa, w ujęciu wyznaczonym przez tradycję prawną, nie obejmuje odśnieżonej posesji, czy posprzątej posesji. Gdyby nawet strony określiły w umowach efekt w postaci „odśnieżenia”, a nie „odśnieżania” to i tak nie byłoby to dzieło. Omawiane czynności wykonywane zainteresowaną były typowe dla umów o świadczenie usług, o których mowa w art. 750 k.c., bądź umowy o pracę. W

związku z tym, że strony dla wykonywanych czynności wybrały reżim cywilnoprawny, a nie prawno - pracowniczy, skoro odnośnie czasu pracy, miały zastosowanie inne zasady niż w stosunku pracy oraz nie wykazano ciągłości pracy i elementu kierownictwa w toku wykonywanej pracy, to nie było podstaw do uznania, że strony łączyły umowy o pracę. Podobne stanowisko, w podobnym stanie faktycznym, zajął w wyroku z dnia 07 maja 2013 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, III AUa 1136/12 i ten pogląd prawny Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie również podziela.

Co do zasady, wykonanie ogrodzenia może być uznane za dzieło, jednakże nie w realiach niniejszej sprawy. Z zeznań zainteresowanej bowiem wynikało, że przedmiotem umowy nie było wykonanie przez nią ogrodzenia, lecz noszenie kamieni, w celu ustabilizowania słupków ogrodzenia. Określony tak rezultat umowy nie może być uznany za dzieło w rozumieniu umowy o dzieło, albowiem nie sposób uznać go za konkretny, indywidualnie oznaczony rezultat, który zamawiający chce osiągnąć. W wypadku umowy o dzieło niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia (por. A.Brzozowski (w:) System prawa prywatnego, t. 7, 2004, s. 327). Opisane wyżej czynności zainteresowanej nie prowadziły do powstania żadnego materialnego rezultatu. Ponadto nie można wskazać indywidualnego charakteru takiego rzekomego dzieła. Z całą pewnością dziełem nie można nazwać pracy polegającej na noszeniu kamieni i układaniu ich w celu stabilizacji słupków ogrodzenia. Jak zostało to wyżej wskazane zainteresowana uczestniczyła tylko w etapie wznoszenia ogrodzenia i nie była bezpośrednio odpowiedzialna za wykonanie całego ogrodzenia. Takim czynnościom natomiast nie można przypisać cech umowy o dzieło, gdzie każdy wykonany przez nią element musiałby mieć indywidualnie oznaczone, autorskie cechy, którym ewentualnie można by przypisać możliwość objęcia ochroną wg przepisów prawa autorskiego. Ponadto, co zostało wykazane powyżej, zainteresowana była przede wszystkim rozliczana ze staranności swojej pracy, nie zaś z osiągnięcia konkretnego rezultatu.

Za uznaniem, że zainteresowana realizowała wyłącznie obowiązki polegające na świadczeniu usług, a nie na realizacji dzieła, przemawiały jej zeznania, które były w pełni wiarygodne, jako logiczne i szczerze. Wynikało z nich, że zainteresowana w ramach w/w umów, osobiście świadczyła powtarzalne czynności, które nie zmierzały do wykonania indywidualnie oznaczonego dzieła. Miały za to charakter praktyczny i porządkowy. Zainteresowana była zobligowana do starannego wykonywania swoich obowiązków, aby zapewnić porządek i dokonać konserwacji poprzez malowanie majątku trwałego spółki.

Należy podkreślić, że obowiązki zainteresowanej nie były zindywidualizowane i wyodrębnione. Przy ich wykonywaniu nie miała takiej swobody i samodzielności jaka występuje przy realizacji umowy o dzieło.

Istotnym faktem było również to, że po zakończeniu prac przez zainteresowaną nie można było faktycznie dokonać odbioru dzieła, gdyż takie wyodrębnione dzieło nie powstało. Porządek lub prace konserwacyjne w spółce nie jest bowiem dziełem, a jedynie jakimś stanem. Wykonania dzieła nie potwierdzały również żadne protokoły odbioru dzieła.

Konkludując zatem, zdaniem Sądu Okręgowego, w rozpoznawanej sprawie umowy, zawarte formalnie jako umowy o dzieło, były w istocie umowami o świadczenie usług. Ich celem nie było osiągnięcie określonego w nich rezultatu ale wykonanie czynności, które przy zachowaniu należytej staranności i sprzyjających okoliczności mogły do niego doprowadzić. W treści umów nie zostało określone o jakie dzieło, rezultat chodzi. W przypadku przeprowadzania szeregu czynności typu: malowanie, czy sprzątanie nie występował rezultat w jakiegokolwiek postaci. Chodziło w nich wyłącznie o staranne działanie wykonawcy. Dzieła nie zostały zindywidualizowane i wyodrębnione. Liczba godzin pracy i charakter wykonywanych czynności wskazują, że czynności te miały charakter powtarzalny. Zainteresowana zobowiązana była wyłącznie do dołożenia należytej staranności i wykonania czynności w określonych terminach. W zawartych umowach brak było postanowień dotyczących odbioru dzieła, czy rękojmi za wady, które są elementami istotnymi w przypadku umów o dzieło. Brak też było charakterystycznych dla umowy o dzieło swobody i samodzielności w wykonywaniu zobowiązań. W związku z tym zawarte umowy stanowiły tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz do ubezpieczenia zdrowotnego, na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Należy zaakcentować, że dzieło nie musi mieć cech indywidualności w takiej mierze jak utwór, nie zawsze też musi być tworem niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności, ale zawsze musi być jednorazowym efektem, zindywidualizowanym już na etapie zawierania umowy i możliwym do jednoznacznego zweryfikowania po wykonaniu. Z taką definicją nie koresponduje wykonywanie powtarzalnych czynności polegających na malowaniu w celu konserwacji oraz sprzątaniu. Szereg powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do pewnego wymiernego efektu, nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło. Tego rodzaju czynności są charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług, którą definiuje obowiązek starannego działania - starannego i cyklicznego wykonywania umówionych czynności. Umowa o dzieło nie polega na wykonywaniu powtarzalnych czynności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2013 r. II UK 201/12, LEX 1341964), ale na osiągnięciu określonego rezultatu, a tego w niniejszej sprawie nie zaprezentowano. Należało w sprawie uwzględnić okoliczności, jak faktycznie umowy były realizowane.

W tym stanie rzeczy Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.

W punkcie II wyroku orzeczono o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.